TRATAMENTE CONTABILE ŞI CONTROLUL DE GESTIUNE A MATERIALELOR

Cristina GÎŞTEMULTE

CZU: 657.47 + 658.787 cgistemulte@gmail.com

În contextul în care suntem mereu într-o schimbare economico-financiară influenţată de Directiva Uniuni Europene şi de alte acte normative şi legislative, studierea contabilităţii şi a controlului de gestiune a materialelor a devenit actualmente o necesitate mai mare pentru a asigura o continuitate normala a activităţii.

Materialele reprezintă bunuri destinate consumului atât în cadrul procesului de producţie sau al prestării de servicii, cât şi în cadrul necesităţilor comerciale şi administrative ale entităţii.

Componenţa, modul de recunoaştere, metodele de evaluare a materialelor sunt reglementate de prevederile SNC „Stocuri". Pe plan internaţional, pentru reglementarea tuturor stocurilor, inclusiv a materialelor, este destinat Standardul Internaţional de Contabilitate 2 „Stocuri". Conform SNC „Stocurii", materialele se clasifică în materii prime şi materiale de bază care participă direct la fabricarea produselor şi se regăsesc în produsul final, precum şi materiale consumabile care participă la fabricarea produselor dar care nu se regăsesc în produsul final [1, pct.6].

În calitatea lor de elemente de natura activelor, materialele, conform SNC „Stocuri", sunt recunoscute ca active circulante la respectarea simultană a următoarelor condiţii [1, pct.11]:

a) sunt controlate de entitate, adică se află în proprietatea acesteia;
b) există posibilitatea obţineri beneficiilor economice;
c) sunt utilizate într-un ciclu normal de producţie /prestării servicii;
d) costul de intrare poate fi determinat în mod credibil.

Astfel, generalizarea şi înregistrarea informaţiei reflecte mai sus cu privire la evidenţa materialelor în contabilitate conform planului general de conturi este destinat contul de activ 211 „Materiale". În debitul acestui cont se înregistrează intrarea de materiale, iar în credit consumul acestora [2]. Pentru a înţelege procesul de aprovizionare şi de consum a materialelor vom prezenta câte un exemplu preluat de la entitatea analizată în cadrul cercetării. Astfel, în cadrul entităţii aprovizionarea se face de la furnizor şi, întru-un caz, când entitatea a avut nevoie de inele pentru fântâni în sumă de 8 115,00 lei, aceste materiale s-au înregistrat prin următoarea formulă contabilă:

Debit contul 211 „ Materiale", subcontul 211.1„Materii prime şi materiale de bază" – 6762,50 lei;

Debit contul 534„Datorii faţă de buget", subcontul 534.4„Datorii privind taxa pe valoare adaugata" – 1352,50 lei;

Credit contul 521,,Datorii comerciale curente”,subcontul 521.1,,Datorii comerciale în ţara” – 8115,00 lei.

Consumul de materiale în cadrul entităţii are loc în baza Actului de trecere la pierdere şi se contabilizează prin următoarea înregistrare:

Debit contul 811,,Activităţii de baza” – 1 642,21 lei;

Credit contul 211,, Materiale”, subcontul 211.1,,Materii prime şi materiale de bază” – 1 642,21 lei.

Prin urmare, dacă ne referim la cele menţionate, şi anume – la faptul că aceste date să fie corecte şi să reflecte o informaţie transparentă, asupra materialelor trebuie să fie efectuat un control. În literatura de specialitate se întâlneşte noţiunea de control de gestiune, care presupune că este un ansamblu de procese prin care managerii se asigură că resursele sunt obţinute şi utilizate cu eficienţă. Metodele de efectuare a acestui control sunt diverse, dar mai moderne sunt: mărimea optimă a comenzii (Economic Order Quantity), metoda Just-in-Time şi sistemul de optimizare selectivă (metoda ABC) [3, p.236]. În cazul, în care entitatea are un vast sortiment de materiale se recomandă folosirea metodei ABC, care constă în faptul că materialele sunt grupate în trei grupe: A, B, C. În tabelul ce urmează se va ilustra aplicarea acestei metode în executarea controlului de gestiune a materialelor.

Tabel

Componenţa stocurilor de materiale prin metoda ABC

Tipuri de materiale	Costul de intrare, lei		Cota, %		Cota cumulativă, %		Categoria	
	2020	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**	**2020**	**2021**
Capac pentru fântână	3399,54	4327,82	1,19	1,53	98,75	96,57	C	C
Capace 1-10-1	96 492,0	100950,31	33,85	35,67	33,85	35,67	A	A
Capace 1-10-2	2 644,44	1 322,22	0,93	0,47	99,68	99,85	C	C
Capace 1-15-1	28 283,1	27 399,21	9,92	9,68	85,75	86,92	B	B
Căramidă	660	75,90	0,23	0,027	99,91	99,99	C	C
Ciment	91 054,4	90 171,38	31,94	31,86	65,79	57,53	A	A
Ciment alb	21,86	14,40	0,01	0,01	100	100	C	C
Ciment 40 kg	3 772,64	2 400,77	1,32	0,85	97,56	98,74	C	C
Funduri	7 126,8	5 701,46	2,50	2,02	92,14	95,04	B	C
Inele 10-6	11 077,3	10 523,40	3,89	3,72	89,64	90,64	B	B
Inele 10-9	28 606,8	27 477,56	10,04	9,71	75,83	77,24	A	A
Inele 15-6	0	1 812,50	0	0,64	100	99,38	C	C
Inele 15-9	5 000	3 750	1,75	1,33	96,23	97,89	C	C
Armatură 18	6 670,5	6 742,44	2,34	2,38	94,48	93,03	C	C
Asfalt SMB g	231,67	326,56	0,08	0,12	99,99	99,97	C	C
Total	285041,0	282995,93	100	100	X	X	X	X

Sursa: elaborat de autor in baza datelor contului 211,,Materiale”.

Astfel, manageri administrează viitorul entităţii şi raportează în mod constant prezentul acesteia, în sensul în care se orientează şi ajustează procesul de evaluare a performanţelor. Corectitudinea deciziilor luate de manageri este determinata, în mare măsură de faptul cum contabilitatea furnizează informaţia. Principala cale de transmitere a informaţiei este bazată pe ciclului de raportare financiară.

În esenţă, la efectuarea controlului de gestiune nu există nişte rapoarte stricte conform legii. Aici fiecare entitate îşi elaborează de sine stătător aceste rapoarte manageriale ţinând cont de specificul activităţii entităţii.

Acestea fiind spune, putem menţiona că chiar dacă literatura de specialitate oferă o gama largă de informaţie cu privire la controlul de gestiune, în Republica Moldova, după cum se observă, această metodă de evidenţă, de control asupra stocurilor de materiale (şi nu numai) nu este aplicată, ceea ce duce la cheltuieli mai mari, iar până la final – la încetinirea activităţii.

În urma analizei efectuate s-a constatat că materialele din categoria A au cel mai mare cost din valoarea totală a stocului de materiale, aici managerii trebuie să realizeze un control mai amănunţit al acestor materiale şi, totodată, să găsească soluţii de micşorare a costului la achiziţionare. Materialele din categoria B şi C au nevoie de o atenţie raţională, deoarece în aceste materiale nu sunt investite multe mijloace.

Referinţe:

1. Standardul Naţional de Contabilitate „Stocuri”. În: *Monitorul Oficial al Republicii Moldova*, 2013, nr. 233-237 (cu modificările ulterioare).
2. Planul general de conturi contabile. În: *Monitorul Oficial al Republici Moldova*, 2013, nr.233-237 (cu modificările şi completările ulterioare).
3. GRIGOROI L., LAZARI L. Contabilitatea întreprinderii: Manual. Ediţia a III-a. Chişinău: Cartier, 2021. 799 p. ISBN: 978-9975-75-984-7

Recomandat
***Galina LUȘMANSCHI**, dr., conf. univ.*